

Restaurering av Hammarn

Länsstyrelsen Östergötland | 010 223 50 00 | ostergotland@lansstyrelsen.se

Kvarnbäcken | Valdemarsvik | HARO 68069

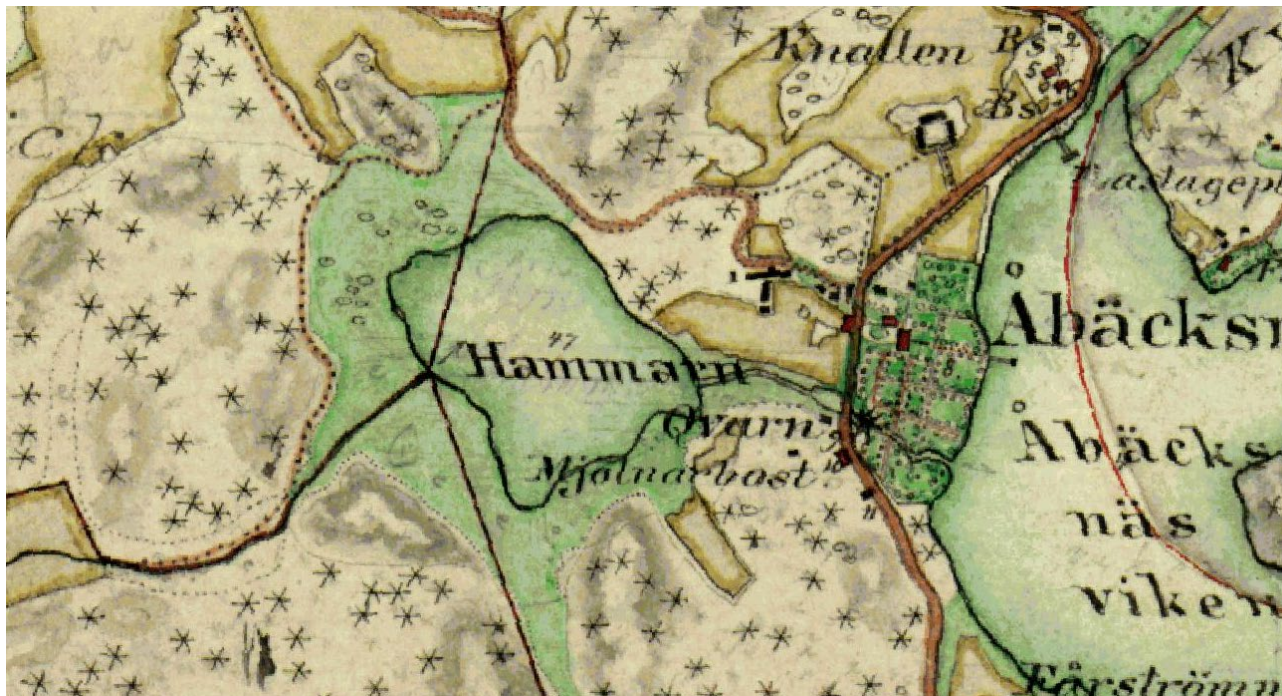

Bild: Häradsekonomska kartan (1868-77)

Projektområde

Kvarnbäcken rinner 4 kilometer långt från Högvedsjön och Danebosjön för att mynna i Kyrkviken. Vattendraget är till stora delar rätat och fördjupat. Medelvattenföringen vid mynningen i Kyrkviken är ca 150 l/s. I vattensystemet finns Hammarn, en ca 15 hektar stor sänkt sjö belägen 300 meter uppströms mynningen i Kyrkviken. Hammarn var en sjö fram till 1940-talet enligt äldre kartor. Kyrkviken utgör en del av skärgårdsområdet runt Gryt, ett område med mycket höga naturvärden. Kyrkviken fungerar som lek- och uppväxtmiljö för kustlevande fiskarter. Området är övergödningspåverkat och Kyrviken har varit föremål för åtgärder inom projektet SEABASED i syfte att motverka effekter av interngödning. Viken är även föreslagen att fredas från fiske under januari till 15 juni.

Orsak till åtgärder

Bestånden av värlekande rovfiskar som gädda och abborre har minskat kraftigt längs med östersjökusten. Orsakerna är inte helt klarlagda, men troligtvis finns förklaringen i storskaliga förändringar i östersjöns ekosystem som orsakats av bland annat övergödning, hårt fisketryck och exploatering av kustmiljöer. Rovfiskarna har en viktig roll i ekosystemet och beståndsminskningar har bland annat gett ökade effekter av övergödningen. För att vända trenden med vikande rovfiskbestånd behövs åtgärder som minskar dödligheten och ökar rekryteringen. Ett sätt att öka rekryteringen är att återskapa kustnära våtmarker, en naturtyp som försvunnit till stor del under det förra århundradet. Kustnära våtmarker som är tillgängliga för fiskvandring från Östersjön utgör

Länsstyrelserna

mycket lämpliga lek- och uppväxtmiljöer för gädda men är ett positivt inslag för biologisk mångfald i stort. En annan miljöfördel är funktionen som fälla för näringsämnen.

Vad vi vill förbättra

Vi vill förbättra lek- och uppväxtmiljöerna för framförallt gädda i det aktuella kustområdet. Samtidigt återskapas den gamla landskapsbilden med delvis sjöliknande öppna ytor. En miljö som gynnar biologisk mångfald i stort (fåglar, insekter, flora och groddjur) och bidrar till minskat näringsläckage till Kyrkviken.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Åtgärderna är tillståndspliktig vattenverksamhet och föregås av en tillståndsprövning i mark- och miljödomstolen. Detta hanteras inom befintligt LONA-projekt som drivs av Sportfiskarna och Valdemarsviks kommun. För att återskapa Hammarn kommer en reglerbar dämning av bäcken skapas. Våtmarken kommer att ha en vattenspegel på 12-15 hektar. Vattenivåerna kommer regleras för att återskapa naturlika våröversvämningar och sedan sänkas av runt midsommar. För att motverka igenväxningen kommer våtmarken skötas med slätter eller bete. För att möjliggöra fiskvandring upp i våtmarken anläggs en fiskväg förbi dämnet och en del åtgärder som underlättar fiskvandring upp i Kvarnbäcken genomförs.

Planerad uppföljning

Uppföljningen av fiskvandring upp i våtmarken kommer att genomföras. Även utvandring av framförallt gäddyngel kommer att följas. Annan tänkbar uppföljning kan vara fågel- och floraövervakning av våtmarksmiljöerna.

I samverkan med

Sportfiskarna, Sveriges sportfiske- och fiskevårdsorganisation.

Valdemarsviks kommun.

Berörda markägare och övriga sakägare.

Länkar

[Naturvärdesbeskrivning av Kvarnbäcken \(från Högvedssjön\)](#)